Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Naalakkersuisoq
Naalakkersuisoq for Erhverv og Mi´neralske Råstoffer

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

Inatsisartut
Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliaq

Uunga siunnersuut: Unammilleqatigiinneq pillugu inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarnera pillugu Inatsisartut Inatsisaat nr. xx ulloq xx. xxx 2020-meersoq. UKA2020/190

28-10-2020
Sagsnr.
2020 - 13095
Postboks 1601
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
E-mail: isiin@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Uunga siunnersuut: Unammilleqatigiinneq pillugu inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarnera pillugu Inatsisartut Inatsisaat nr. xx ulloq xx. xxx 2020-meersup aappassaaneernissaanut Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliap isumaliutissiissutaani siunnersuutip akuersissutiginissaa ataatsimiititaliamit akerliusoqarfigineqanngitsoq inassutigineqarpoq. Siunnersuutip aappassaaneernerani isumaliutissiissummi ilaatitanik Naalakkersuisunut inassutit apeqqutillu erseqqinnerusumik akissuteqarfiginissaat pissarsiarerusunneqarput. Taamaattumik pingajussaaneernera sioqqullugu siunnersuut ataatsimiititaliamik oqaluusereqqinneqassasoq inassutigineqarpoq.

Siunnersuutip pingajussaaneernera sioqqullugu ataatsimiititaliap oqaluuserinneqqinnissaanut atugassamik isumaliutissiissummi inassutit apeqqutillu saqqummiunneqartut matumuuna qaammarsaaviginiassavakka.

1. Kattunnermik nakkutilliinerni killiliussat nalingi
Killiliussat nalingi aalajangersarneqarsimasut naleqqussassanersut Naalakkersuisunit nalilersorneqartuartassasut ataatsimiititaliamit naatsorsuutigineqarpoq.

Akissut
Siunnersuummi tamanut ammasumik tusarniaassutaasumi aningaasat killingat aallaqqaataatigut 100 mio. kr.-nit 25. mio. kr.-nut allanngortinneqassasoq siunnersuutigineqarpoq, suliffeqarfinni peqataasunit minnerpaamik marluk tamarmik immikkut nunarsuarmi minnerpaamik 10 mio. kr.-nik kaaviiaartitaqassallutik.

Tusarniaanermi GrønlandsBankenimit aamma Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Peqatigiiffiannit (Grønlands Erhverv, GE-mit) isornartorsiutit takkupput. Siunnersuummut oqaaseqaatini tusarniaanermut immikkoortortaq innersuutigineqarpoq.

Tusarniaanermik tunngaveqartumik siunnersuut imatut iluarsineqarpoq tamaalilluni maannakkut aningaasatigut killissarititaq attatiinnarneqassalluni. Taamaattorli nunami namminermi kaaviiaartitsinermit sammisarisamit nunarsuarmi kaaviiaartitsinermut taaguusersuummut sammisaqartunngortillugu kaaviiaartitsinermik taaguusersuuterpiaq allanngortinneqarpoq. Nunat killeqarfiinik qaangiillutik suliffeqarfiit suliarisaannik allannguut sianiginnippoq. Kalaallit Nunaata avataani suliffeqarfiup kaaviiaartitai Kalaallit Nunaanni suliffeqarfiit suliarisaannut pingaaruteqarput. Aammattaaq taamaallaat Kalaallit Nunaanni niuffaffinnik sunniuteqartuusutut kattunnerit kattunnernut malittarisassanut ilaatinneqarnissaat qularnaarniarlugu suliffeqarfinni peqataasuni taakkunani minnerpaamik ataatsip Kalaallit Nunaanni inissisimanissaa pillugu piumasaqaatip eqqunneqarnissaa siunnersuutigineqarpoq.

Killiliussat nalingisa naleqqussarnissaannik pisariaqartitsineq Naalakkersuisut nalilersortuarniarpaat.

2. Nalunaarutiginnittarnernik aaqqissuussinerit (whistleblowereqarnermik aaqqissuussineq)
Naalakkersuisut ataatsimiititaliamit kaammattorneqarput innuttaasut nalunaarutiginnittarnermik aaqqissuussinernut assigiingitsunut piusunut - siunissamiluunniit piulersinnaasunut - saaffiginnissinnaanerannik sapinngisamik piuminarsaasinnaanermik isumaliuteqassasut. Assersuutigalugu sullissivik.gl. aqqutigalugu aaqqissuussinerit assigiinngitsut pillugit tamakkiinerusumik paasisa-qarsinnaanermik pilersitsisoqarsinnaaneq isumaliutigineqarsinnaavoq.

Akissut
Saaffiginnittup tamakkiisumik kinaassutsiminik isertuisinnaaneranik qularnaariniarluni IT-mi sakkorisat sukumiisumik isumaliutiginissaat pingaartuuvoq. Tamatumunnga atatillugu saaffiginnittup kinaanera pillugu tunuliaqutaasutut paasissutissaasunik tamakkuninnga allaat aqutsisoqarfiup pissarsiaqarsinnaangiffigisaanik aaqqiissummik Atuisartoqarnermut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfik aalajangiussaqarsimavoq.

Nammineq pigisatut Nem-Id'ummik allatulluunniit kinaassutsimut paasissutissat atorlugit iserfigisinnaasatigut aaqqiissut killup-tungaanut sunniuteqartitsissaaq.

Taamaattorli siunissamut tunngatillugu pisortat ataatsimoorussaattut iluarsiissummik isumaliuteqartoqarsinnaavoq, assersuutigalugu nalunaarutiginnittarnermik aaqqiissutit (whistleblowerit aaqqiissutit) pillugit oqartussaasoqarfiit arlallit suleqatiginnissinnaallutik. Taamaattorli aaqqissuussap taama ittup innuttaasunut paasissutissiisarfimmut allamut, saaffiginnittup kinaassutsiminik isertuussinerminik annaasaqarfigisaanut akulerunneqannginnissaa

pingaartuuvoq. Piffissami takkuttumi unammilleqatigiinnermik suliassaqarfimmit misilittagatsialannik iluaqutigisassatsinnik katersisinnaavugut, tamatumalu kingornatigut suliap ingerlateqqinneranut misilittakkat tamakku atorlutigit.

3. Siunnersuutip aningaasaqarnikkut kingunissai
Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni naatsorsueriaatsimut aningaasanillu annertussusiliinermut tunngavissiisinnaasumik kattunnernik ingerlanneqarsimasunik misissuinernik maanna misilittagaqartoqalereersimanersoq paasissutissiissutigeqqullugu Naalakkersuisut ataatsimiititaliamit qinnuigineqarput.

Akissut
Kattunnermut malittarisassiat nutaat ulloq 1. juuli 2014-imili atuutilermatali kattunnermik suliassani marlunni aalajangiisoqarsimavoq. Taamaattorli kinguneqartitsisussatut misilittagatsialaat maannakkut aalajangiunneqareersinnaapput, matumanilu naatsumik erseqqissassavakka.

Unammilleqatigiinneq pillugu Inatsisartut inatsisaat malillugu suliffeqarfiit kattunnerannik nalunaaruteqartarneq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 3, 10 martsi 2016-imeersumi akitsuutit inatsisilersugaapput. Taamaalilluni akitsuut allannguutissatut siunnersuummut matumunnga atatillugu allanngortinneqanngilaq. Taamaattorli ataatsimiititaliaq akitsuutinik misilittagaasunik paasisaqarusussimammat allakkatigut makkunuuna sammisaq tikissavara.

Siunertamut akerliullutik siunnersuummi oqaaseqaatit imatut paasisaqartitsisinnaapput 50.000 kr.-nut taakkununnga ilanngussaqarlutik suliffeqarfiit kaaviiaartitamik 0,015 %-iannik akitsuutitut akiliuteqassanerannik. Taamatut pisoqassanngilaq. Nalunaarummi nalunaaruteqarnerit pisariillisakkat aamma nalinginnaasut immikkoortinneqarput.

Nalunaaruteqarnermi pisariillisakkami suliassamik isumaginninneq nalinginnartut nalunaaruteqarnermut naleqqiullugu tamatigoortutut annikinnerusarpoq. Taamaattumik pisariillisakkatut nalunaaruteqarnerup aalajangersimasutut akitsuutitut 50.000 kr.-tut ilusilerlugu akikinnerunissaa isumaavoq. Nalinginnartut nalunaaruteqartarnermi akitsuummut taarsiullugu suliffeqarfiit kaaviiaartitaanit procentitut akigititaq (0,015 %) akitsuutitut akileqquneqartarpoq.

Kaaviiaartitanit 0,015 %-it 50.000 kr.-nut naleqqiullugit annikinnertut aningaasartaqarfigisaanni ilusaasup pitsaanerpaasuunnginnera misilittakkat takutippaat. Taakkunani nalinginnartut nalunaaruteqarnermut akitsuut pisariillisakkatut nalunaaruteqarnermut naleqqiullugu akikinnerulerpoq. Taamaalilluni suliamik isumaginninnerup annertussusaanut akitsuut naleqqutinngilaq.

Manna tikillugu maannakkut killissarititani qaffasinnerpaaq 1,5 mio. kr. atugaasimanngilaq. Akiligassanut killissarisaq suliffeqarfinnut angingaatsiartunuinnaq atuuttussaassaaq, taamatuttaarlu kattunnermik suliassaq qaqutiguunngitsukkut paasiuminaallunilu isumalluutinik atuiffiusutut suliarisassaasassalluni.

Killigititamik qullermik angusaqarniaraanni suliffeqarfik imatut kaaviiaartitaqassaaq 0,015 %-it 1,5 mio. kr.-ussallutik. Katilluni nalinga tassaassalluni 10 mia. kr. Taamaalilluni qaqutigorluinnaq pisuni qullertut killigititap anguneqartarnissaa naatsorsuutigineqarpoq. Suliarisani amerlanerpaarpaani qullertut killigititaq atorneqartanngikkaluartoq qullertut killigititap attannissaa tulluarpasittuuvoq, taamaalilluni inuussutissarsiorfik naammaginartumik najoqqutassaqartitaassammat.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Jens-Frederik Nielsen